

שאלתה: מנהלי בית ספר וקהילות לומדות

.1

מספר: 10187

פריט:

מיון: 86.37.13

סוג: מאמר

כותר: **Networking for educational change: concepts, impediments and opportunities for primary school professional learning communities**

מחבר: Trotman, Dave

שנה: 2009

בתוך: Professional development in education

כרך: v 35 n 3

עמודים: 341-356

מילות: בתי-ספר ייחודיים; מנהלי בתי-ספר; קהילה לומדת; שיתוף פעולה; שינוי חינוכי;

מפתח:

הערות: סיכום המאמר בעברית מופיע בפורטל מס"ע

קישור: <http://portal.macam.ac.il/ArticlePage.aspx?id=2716>

.2

מספר פריט: 11385

מיון: R1364

סוג: מחקר

כותר: **המדיניות להתפתחות מקצועית של עו"ה ממדיניות ליישום :**

נקודת המבט של מחוזות משרד החינוך, המפקחים ומנהלי בתי

הספר

מחבר: אבידב-אונגר, ארית /ריינגולד, רוני

מו"ל: מכון חופ"ת /משרד החינוך

שנה: 2013

עמודים: 43

מילות מדיניות חינוכית; התפתחות מקצועית; עובדי-הוראה; משרד החינוך;
מפתח: מנהלי בתי-ספר; מפקחים;
הערות: במסגרת רשת המחקר: מדיניות כוחות ההוראה בישראל
 2 עותקים
כלי מחקר: [ראיון חצי מובנה עם בעלי תפקידים בכירים במחוזות משרד החינוך](#)
[ועם מנהלי בתי ספר](#)

.3

מספר פריט: 10900
מיון: P102
סוג: מאמר
כותר: ממדיניות ליישום; המדיניות להתפתחות מקצועית של עובדי הוראה:
מחבר: נקודת המבט של מחוזות משרד החינוך ומנהלי בתי הספר
 אבידב-אונגר, אורית /ריינגולד, רוני
מו"ל: מכון מופ"ת
שנה: 2012
בתוך: שבילי מחקר : רשות המחקר הבין-מכללתית
 18
כרך: 18
עמודים: 98-106
מילות מפתח: יישום מדיניות; התפתחות מקצועית; עובדי-הוראה; מנהלי בתי-ספר;
 מורים;
טקסט מלא:

.4

מספר פריט: 9182
מיון: P08
סוג: מאמר
כותר: בדרך למנהיגות חינוכית: מנהל בית הספר כמנהיג של תהליכי הוראה
 ולמידה באמצעות צפייה ומשוב
מחבר: גוטרמן, יעקב
מו"ל: סמינר הקיבוצים
שנה: 2006
בתוך: החינוך וסביבו
 28
כרך: 28

עמודים: 11-26
מילות מפתח: מנהלי בתי-ספר; מנהיגות; הוראה; למידה; משוב; התפתחות מקצועית;
הכשרת מנהלים; תצפיות;

.5

מספר פריט: 9364
מיון: P34
סוג: מאמר
כותר: Professional development school graduate performance: perceptions of school principals
מחבר: Watson, Sandy /Miller, Ted /Johnston, Linda /Rutledge, Valerie
מו"ל: Ball state university
שנה: 2006
בתוך: The teacher educator: a teachers college publication
כרך: v 42 n 2
עמודים: 77-86
מילות מפתח: התפתחות מקצועית; יעילות; ביצוע; הכשרת מורים; מכללות למורים; פרחי
הוראה; שביעות-רצון; כישורים; מיומנויות; רכישת מיומנויות; הקניית
מיומנויות; פיתוח מיומנויות; מנהלי בתי-ספר; הוראה;

.6

מספר פריט: 8826
מיון: 10.73.1
סוג: מאמר
כותר: ניהול בית ספר כקריירה שנייה : המקרה של קציני צה"ל (מיל.) שעשו הסבה מפיקוד לניהול במערכת החינוך
מחבר: ברקול, רנה
עורך: קופפרברג, ערית /אולשטיין, עלית
מו"ל: מכון מופ"ת
שנה: 2005
בתוך: שיח בחינוך : אירועים חינוכיים כשדה מחקר
עמודים: 306-331
מילות מפתח: מינהל החינוך; הסבה מקצועית; קריירה שנייה; התפתחות מקצועית; לימודי
המשך; מנהלי בתי-ספר; ניהול בתי-ספר; הכשרת מנהלים;

.7

מספר פריט: 8852
מיון: R914

סוג: מחקר
 כותר: "I have always been a good girl" : the narrative of " elementary school head teachers in Israel - Ph.D dissertation
 מחבר: Drucker, Tsipora
 מ"ל: Anglia Polytechnic University
 שנה: 2005
 עמודים: 274
 מילות מפתח: ישראל; בתי-ספר יסודיים; מנהלי בתי-ספר; התפתחות מקצועית; נשים;

תקציר:

מחקר זה סוקר את המאפיינים המשותפים בסיפור חייהן של מנהלות בתי-ספר בישראל ושופך אור על הסוגיות המאפיינות את תקופת ראשית הדרך בניהול בית-ספר. המחקר הוא נרטיבי ומתבסס על 16 סיפורי חיים על ציר כרונולוגי של מנהלות בתי-ספר יסודיים-ממלכתיים בישראל, שסופרו לחוקרת במהלך ריאיון אחד שנמשך בין שעה וחצי לשעתיים וחצי, ואשר נשלח אליהן למשוב ולתיקוף לאחר ששוקלט. ניתוח התוכן בחומר שנאסף התייחס גם למאפייני השיח, כגון: חזרות, הדגשות, דימויים ומטפורות. הנתונים מוינו לשלוש קטגוריות מרכזיות על ציר הזמן, כאשר בכל קטגוריה זוהו קטגוריות משנה שעלו מתוך הסיפורים. שלוש הקטגוריות המרכזיות מחולקות לתקופות: טרום ההוראה, ההוראה וראשית הניהול. חרף השונות בין המנהלות ובין בתי-ספר שבאחריותן נמצאו מאפיינים משותפים לכל אחת משלוש התקופות שבהן התמקד המחקר. המאפיין הבולט שעלה בתקופת טרום ההוראה הוא היות המנהלות ילדות טובות וצייתניות, תלמידות שקדניות, הזקוקות לחברת אנשים, עם שאיפה לשליטה. הגיבוש האישי התרחש בתקופת השירות הצבאי שנתפסה כתקופה רבת-משמעות. בתקופת ההוראה התגלו המנהלות כמורות מסוג אחר, שעלו מלכתחילה על מסלול של קריירה שעתיד להוביל אותן לניהול בית-ספר. הן לא דיווחו על מאבקי שרידה בראשית הדרך בהוראה, כמו חברותיהן, ותפקדו מיד כ"ראש גדול" עם תפיסה מערכתית שהלכה והתרחבה עם הזמן. בשלב מתקדם של ההוראה, יש והן יצרו תקופת השהיה שהוקדשה למשפחה, אך גם נוצלה לצורך התפתחות מקצועית. הכניסה לניהול נטתה להיות כ"בחירה מבפנים". התקופה הראשונה בניהול הוגדרה כמעבר מעמיות להתבהרות. סגנון ניהולן עדיין לא מגובש, אך הוא מתאפיין בקונפורמיות ויש בו מן השילוב שבין מאפיינים גבריים ונשיים. עם זאת, אין בתקופה זו כמעט התייחסות להיבט הנשי. למי מביניהן שחוותה תפקידים ניהוליים קודמים הייתה הכניסה קלה יותר. גם בשלב שבו נשאלו על תפיסת התפקיד, דהיינו, בשנה השלישית עד החמישית, הייתה תפיסת התפקיד לא מגובשת דיה, שנטתה להיענות לציפיות הממסד החינוכי. אותרו שני טיפוסים עיקריים: האחד - "האסטרטגיות", שאופיין בהשקעת זמן רב יחסית לתכנון, ראייה מערכתית גם מעבר למוסד החינוכי והעצמת צוות המורים; השני - "שאינן אסטרטגיות", שאופיין בדרך ניהול של "כיבוי שריפות", במתן מענה מידי לקשיים ובחוסר הבנה של הסיטואציה הפוליטית שהן מתפקדות בה. הכושלות שביניהן נמנו עם הקבוצה השנייה. ההתנהגות הקונפורמית היא הממצא הבולט במחקר זה. התנהגות זו זוכה לתגמול על-ידי הממסד החינוכי ולופתת את המועמדת לניהול עוד בראשית הקריירה שלה. לפיתה זו הולכת ומתחזקת בשלוש שנות הניהול הראשונות. ממצאי המחקר עשויים לשפוך אור על סוגיות הקשורות באיתור, במיון ובהכשרה של מנהלים ומנהלות, על סוגיית הצמחת מורים ומורות ודרכי ההתמודדות עם ראשית הדרך בניהול בית

-90פ.

.8

מספר פריט:	7914
מיון:	70.33.1
סוג:	ספר
כותר:	עוז לתמורה במערכת החינוך : תכנית ארגון המורים העל-יסודיים לשינוי מבני וערכי במערכת החינוך
מו"ל:	ארגון המורים העל-יסודיים
שנה:	2004
עמודים:	128
מקום:	ירושלים
מילות מפתח:	אפקטיביות בית-ספרית; אפקטיביות ההוראה; שינוי חינוכי; ישראל; עמדות מורים; בתי-ספר תיכוניים; מכללות למורים; ארגון בית-הספר; מנהלי בתי-ספר; מורים; מדיניות חינוכית; התפתחות מקצועית; שחר;
הערות:	מוגש לכח המשימה לקידום החינוך בישראל - ועדת דברת.

.9

מספר פריט:	9744
מיון:	R1063
סוג:	מחקר
כותר:	מהי התפתחות פרופסיונאלית של מורים וכיצד ניתן לממשה? :
מחבר:	מחקר בקרב מנהלות בבתי ספר יסודיים
מו"ל:	אבדור, שלומית /מרקוביץ, צביה
שנה:	מכון מופ"ת
עמודים:	2004
מילות מפתח:	65
מפתח:	התפתחות מקצועית; מורים; מנהלי בתי-ספר; בתי-ספר יסודיים;
כלי מחקר:	קידום מקצועי; השתלמויות מורים; מכללות למורים;
	<u>ראיון עומק לבדיקת תפיסות של מנהלות ביחס להתפתחות מקצועית של מורים</u>

.10

- 8487 מספר פריט:**
M12 מיון:
 ספר מתודולוגיה **סוג:**
The educational leadership challenge : redefining leadership for the 21st century **כותר:**
 Murphy, Joseph **עורך:**
 University of Chicago Press **מו"ל:**
 The 101st yearbook of the national society for the study of **סידרה:**
 education
 2002 **שנה:**
 part 1 **כרך:**
 313 **עמודים:**
 Chicago, Illinois **מקום:**
מילות מפתח: מנהיגות; ניהול; חינוך; ניהול בתי-ספר; מנהלי בתי-ספר; הכשרת מנהלים;
 קבלת החלטות; פתרון בעיות; תפיסת תפקיד; אפקטיביות בית-ספרית;
 דמוקרטיה; חינוך לדמוקרטיה; מדיניות חינוכית; התפתחות מקצועית;

.11

- 10235 מספר פריט:**
R1186 מיון:
 מחקר **סוג:**
תפיסת תפקיד של מנהלים אקדמיים שלמדו בהתמחות ניהול בבית הספר למורי מורים במכון מופ"ת - ממצאים ראשוניים **כותר:**
 אלקד-להמן, אילנה /בנשלום, עדנה **מחבר:**
 מכון מופ"ת **מו"ל:**
 2009 **שנה:**
 30 **עמודים:**
 תל-אביב **מקום:**
מילות מפתח: התפתחות מקצועית; מורי מורים; התמחות מקצועית; תפיסת תפקיד; ניהול
 בתי-ספר; מנהלים;
הערות: בתמיכת מכון מופ"ת

.12

- 9983 מספר פריט:**
R1102 מיון:
 מחקר **סוג:**
הכשרה ראשונית ופיתוח מקצועי של מורים - תהליך רצוף ומתמשך **כותר:**

: תפיסות מנהלים ועמדות מורים - דו"ח מחקר מס' 3

מחבר:	כפיר, דרורה / אבדור, שלומית / ריינגולד, רוני / היישריק, מיכל
מו"ל:	מכון מופ"ת
סידרה:	רשת עמיתי מחקר
שנה:	2008
עמודים:	114
מקום:	תל-אביב
מילות:	מורים; עמדות מורים; תפיסה; מנהלים; בתי-ספר; התפתחות
מפתח:	מקצועית; הכשרת מורים;
הערות:	2 עותקים

כלי מחקר:

שאלון תחושת מסוגלות פרופסיונאלית של מורים
שאלון בדבר רצף ההכשרה וההתפתחות של מורים מדרגי חינוך
שונים: לימודים, הכשרה, עבודה בחינוך והתפתחות מקצועית
שאלות מנחות לראיונות עם ממלאי תפקיד לגבי הכשרה ראשונית
ופיתוח מקצועי של מורים

 טקסט מלא:

.13

מספר פריט:	12128
מיון:	10.137.2
סוג:	ספר
כותר:	פיתוח מקצועי של מורים באמצעות מורים מובילים
מחבר:	שפרלינג, דניאל
עורך:	יוספסברג בן-יהושע, ליאת
מו"ל:	מכון מופ"ת
שנה:	2016
עמודים:	44
מקום:	תל אביב
מילות מפתח:	התפתחות מקצועית; קהילה לומדת; הוראה; מיומנויות מקצועיות; מקצועיות; מורים מובילים; למידת עמיתים
הערות:	ייעוץ אקדמי: מיכאלי, ניר
טקסט מלא:	

תקציר:

סקירה זו דנה בהצדקות התיאורטיות הנוגעות לקיומו של פיתוח מקצועי של מורים בסביבת

בית הספר ובאמצעות מורים מובילים. הסקירה פותחת בתיאור ביקורות המושמעות בספרות כנגד פיתוח מקצועי "מסורתי" של מורים ודנה בה. ביקורות אלה נסבות על חוסר שביעות הרצון של מורים משיטה מסורתית של פיתוח מקצועי, על חוסר האפקטיביות שלה לחולל שינוי חיובי בפרקטיקות ההוראה ולתרום לשיפור הישגי התלמידים, על העדר השליטה והפעלנות (agency) של מורים בכל הקשור אליה ועל חוסר התאמתה למקצוע ההוראה. בחלק השני של הסקירה, מוצגים הטיעונים המצביעים על האופן שבו פיתוח מקצועי של מורים באמצעות מורים מובילים נותן מענה לביקורות אלה ועל יתרונותיה של שיטה זו. נטען, כי מודל הפיתוח המקצועי בהובלת המורים מהווה התאמה נכונה יותר לאופן שבו מבוגרים לומדים; הוא מקדם יותר שליטה ופעלנות (agency) של מורים בתהליך הלמידה של עצמם; הוא מוביל ללמידה מקצועית יותר ומותאמת יותר למקצוע ההוראה; הוא מאפשר יותר שיתוף פעולה בין מורים במסגרת תהליך הלמידה והוא משקף הקצאה יעילה יותר של משאבים לנושא הפיתוח המקצועי של מורים. החלק השלישי של הסקירה דן באתגרים העומדים לפיתוח של מתודה זו של פיתוח מקצועי ובמיוחד מצביע על המחלוקות הקיימות בספרות באשר לאופני פעולתה, שעשויים להכתיב את יעילותה; ליכולתם של מורים מובילים לפעול במסגרת האילוצים התשתיתיים, התרבותיים והניהוליים שבמסגרתם הם משולבים; למידת שיתוף הפעולה שהם יזכו לקבל מקרב המורים המתכשרים, ועוד. בתוך כך, נטען, כי אף שקיימת הסכמה בנוגע ליתרונותיה של שיטת הפיתוח המקצועי באמצעות מורים מובילים לעומת השיטה המסורתית, טרם התגבשה תמימות דעים בנוגע ליכולתה של שיטה זו להביא ללמידה משמעותית, אפקטיבית ומתבקשת של מורים ועל כן, ראוי לעיין במגבלות האפשריות שלה ולפתח לה שיטות הערכה תקפות, שיבחנו אם יש בה כדי לקדם למידה של מורים, להגביר את איכות ההוראה, לתרום לתהליך הלמידה של תלמידים ולהביא לשיפור הישגיהם.

.14

כותר:

להרחיב את כתף ההשתלמויות / שלומית אבדור, ודרורה כפיר.

הערה:

בשנים האחרונות השתלמויות המורים נשענות על מספר מצומצם של מסגרות השתלמות. הרחבת הכתף חיונית כדי לפתח את הפוטנציאל שבהשתלמויות המורים.

(מתוך המאמר)

מחבר/יוצר:

אבדור, שלומית.

כפיר, דרורה.

שנת פרסום:

2009

נושאים:

התפתחות מקצועית -- מורים

השתלמיות עובדי הוראה

למידה

הוראה

הכשרת מורים

בתי ספר

למידה ארגונית

מורים

מנהלי בתי ספר

מתוך:

פנים: כתב-עת לתרבות, חברה וחינוך , 47: 94-96 , 98-99 , 2009

שפה: עברית

קישור למאמר:

<http://www.itu.org.il/?CategoryID=1544&ArticleID=14148&Page=2>

.15

כותר:

תשעה צעדים בדרך מניהול למנהיגות / אברהם פרנק.

הערה:

הספרות המקצועית מתארת בעוצמה יתרה מהלכים שונים המובילים מנהלים להיות מנהיגים. במאמר זה מודגשים תשעה. העיקרון שבבסיסם הוא המודעות לחשיבות של כל אחד ממהלכים אלה ולהטמעתם המיטבית לאורך כל הדרך. (מתוך המאמר)

מחבר/יוצר:

פרנק, אברהם, -- אוניברסיטת בן-גוריון, חינוך

מחנך

שיוך מוסדי:

אוניברסיטת בן-גוריון, חינוך

שנת פרסום:

2013

נושאים:

מנהלי בתי ספר

מנהיגות חנוכית

התפתחות מקצועית

למידה

בתי ספר

שנוי חנוכי

נהול בתי ספר

מתוך:

ביטאון מכון מופת , 51 : 82-88 , 2013

שפה: עברית

קישור למאמר:

<http://www.mofet.macam.ac.il/ktiva/bitaon/Documents/bitaon51.pdf>

.16

כותר:

למידת מורים: אחריות וביצוע / דרורה כפיר.

הערה:

על מערכת החינוך לא רק למסד את הפיתוח המקצועי של מורים, אלא להבחין בין אחריות להתפתחות המורה ובית הספר לבין אחריות לביצוען של תוכניות פיתוח.

(מתוך המאמר)

מחבר/יוצר:

כפיר, דרורה.

שנת פרסום:

2009

נושאים:

הכשרת מורים

התפתחות מקצועית -- מורים

מורים

בתי ספר

השתלמיות עובדי הוראה

מרכזים לפתוח סגלי הוראה
מכללות להכשרת מורים וגננות
שתוף פעלה בין מכללות למורים ולגננות לבין מוסדות חנוך
מנהלי בתי ספר
אחריות
אחריותיות
מנהלי בתי ספר ומורים
פקוח (חנוך)
עמדות
מתוך:

פנים: כתב-עת לתרבות, חברה וחינוך, 47: 107-100, 2009

שפה: עברית

קישור למאמר:

<http://www.itu.org.il/?CategoryID=1544&ArticleID=14137&Page=1>

.17

כותר:

**שינוי מקום עבודה: הזדמנות להתחדשות עצמית של מורות לאורך הקריירה /
יזהר אופלטקה.**

הערה:

במשך שנים רבות נתפס מקצוע ההוראה כמקצוע "שמרני", שממלאי התפקיד בו מעדיפים את השגרה וחוששים מפני שינויים כלשהם בעבודתם. אבל בשנים האחרונות אנו עדים למעברי קריירה מגוונים שמבצעים מורים: מעבר להוראה במקצוע אחר, מעבר לעבודה בבית ספר אחר או מעבר להוראה בשכבות גיל השונות מאלו שהוסמכו להם המורים. המאמר מפנה את הזרקור לתופעה זו ולהשלכותיה על מהלך הקריירה של המורה. בהתבסס על ראיונות עם תשע מורות שהתנסו במעברי קריירה בין-ארגוניים בתקופת אמצע החיים שלהן, המאמר משרטט את שלבי המעבר, נוגע במניעיו ומקדיש דיון נרחב לתוצאותיו החיוביות שבאות לידי ביטוי בהתחדשותן העצמית של המורות. בנוסף לכך, המאמר מפנה את תשומת הלב

לגורמים שהשפיעו על תוצאותיו של המעבר, ומסיים בהשפעות המחקר על קיום מעברי קריירה ממוסדים במערכת החינוך (תקציר מתוך המאמר).

מחבר/יוצר:

אופלטה, יזהר.

שנת פרסום:

2008

נושאים:

מורים

התפתחות מקצועית -- מורים

קריירה

הסבה מקצועית

ספורי חיים -- תעוד

הנעה לעבודה

מנהלי בתי ספר ומורים

בתי ספר

תרבות ארגונית

מזהה:

ISSN 0334-987X

מתוך:

דפים , 46 : 190-214 , 2008

שפה: עברית

קישור למאמר:

<http://www.mofet.macam.ac.il/ktiva/dapim/Documents/dapim46.pdf>

.18

כותר:

האוריינות הארגונית של המתמחה: בית הספר על פי תפיסת המתמחה בהוראה וכפי שהמנהל מציג אותו בפני המתמחה / שרגא פשרמן.

הערה:

אוריינות ארגונית היא המסוגלות של המורה להשתמש במשאבים הארגוניים ביעילות. המידע שבידי המורה על בית הספר הוא חלק מהותי מהאוריינות הארגונית שלו. למורה המתחיל יש פחות מידע על בית הספר מאשר למורים הוותיקים בו, והדבר עלול לפגוע באוריינות הארגונית שלו, בעיקר לנוכח התפיסה שהשנה הראשונה לעבודה היא שנה קריטית להצלחתו של המורה. המחקר בחן כיצד נחשפים מתמחים למידע על בית הספר, ובאיזו מידה הם מעריכים את תכנית ההתמחות ובעיקר את רכיביה הקשורים לצד הסביבתי של בית הספר. כמו כן המחקר בחן את דיווחי המנהלים שבהם הם מתארים כיצד הם מציגים את בית הספר בפני מתמחים דומים לדיווחים של המתמחים עצמם לגבי שאלה זו. 58 מורות מתמחות שהשתתפו בתכנית ההתמחות התבקשו למלא שאלונים העוסקים באופן הצגת בית הספק בפניהן. מדיווחי המתמחות עולה כי בית הספר הוצג לפניהן ברמה מעט גבוהה מבינונית, הן היו מרוצות מהליווי שקיבלו, ליווי המורים החונכים נתפס אצלן כטוב, אך הליווי של סדנת ההתמחות כיעיל פחות. בחלק מהפריטים שהוצגו לפני המתמחות נמצאו הבדלים בין דיווחיהן לדיווחי המנהלים. הממצאים מאפשרים הפקת המלצות יישומיות לגבי קליטה מיטבית של המתמחה במערך הבית ספרי. (מתוך המאמר)

מחבר/יוצר:

פישרמן, שרגא.

שנת פרסום:

2011

נושאים:

מורים מתחילים

התפתחות מקצועית -- מורים

לווי בקליטה של מורים

התנסות בהוראה

אוריינות

תרבות ארגונית

בתי ספר

התנהגות ארגונית

מבנה ארגוני

מנהלי בתי ספר ומורים

חניכות בחנוך

זהות מקצועית

מתוך:

להיות מורה - בנתיב הכניסה להוראה (קבץ): תל-אביב: מכון מופ"ת, תשע"א, 2011

151-180,

שפה: עברית

.19

כותר:

הרהורים ברמה מערכתית / סולי נתן.

הערה:

המחברת מציעה סקירה תאורטית עדכנית, המתייחסת לרפורמות ולתהליכי שינוי במערכות חינוך בעולם. סקירתה ממקמת את השתלבות תכנית נה"ר בחשיבה פדגוגית-מחוזית-מערכתית, ומדגימה זאת הלכה למעשה באמצעות דוגמאות אחדות המשולבות זו בזו; הפקת מודל חדיש המתייחס לשילובם המערכתי של המתמחים בבתי הספר; ייזום כניסת המכללה לעבודה ביישוב שלם ויצירת מעגלי השותפות בין המכללה למחוז.

מחבר/יוצר:

נתן, סולי.

שנת פרסום:

2010

נושאים:

הכשרת מורים

שנוי חנוכי

מערכת החנוך

מורים מתחילים

שתוף פעלה בין מכללות למורים ולגננות לבין מוסדות חנוך

התנסות בהוראה

מורים

פקוח (חנוך)

מנהלי בתי ספר

התפתחות מקצועית

מנהיגות חנוכית

מתוך:

מעבר לנהר (קבץ): מכון מופ"ת ומכללת לוינסקי, 2010, 517-551, 2010

שפה: עברית

.20

כותר:

פיתוח מקצועי ואישי מתמיד באמצעות בניה והנחיה של "קהילה לומדת" / ציון

בנימיני, אבי ספקטור.

מחבר/יוצר:

בנימיני, ציון.

ספקטור, אבי.

שנת פרסום:

2007

נושאים:

הדרכת עובדים

פתוח משאבי אנוש

הדרכת מנהלים

למידה ארגונית

מתוך:

משאבי אנוש: ירחון, 231-232 :44-50, 2007

שפה: עברית

.21

כותר:

תפיסת ההדרכה האישית למנהלי בתי ספר בראשית דרכם / איתמר לוריא,

אריאל לוי, מתי בן צור.

מחבר/יוצר:

לוריא, איתמר -- ג'וינט ישראל

לוי, אריאל.

בן-צור, מתי -- המכון הישראלי לפסיכואנליזה ע"ש אייטינגון ג'וינט ישראל

שיוך מוסדי:

ג'וינט ישראל

המכון הישראלי לפסיכואנליזה ע"ש אייטינגון

שנת פרסום:

2014

נושאים:

מנהלי בתי ספר

הדרכת מנהלים

יחסי מדריך-מודרך

דיאלוג

מדריכים

מזהה:

ISBN 9789657453124

מתוך:

הדיאלוג ההדרכתי: חינוך פסיכודינמי במרחב בית הספר (קובץ בעריכת פלורה מור

ואיתמר לוריא). ירושלים: ג'וינט ישראל אשלים, 2014, עמ' 171-192

שפה: עברית

תקציר:

על מטרות ומסגרות ההדרכה למנהלי בתי ספר חדשים.

.22

כותר:

טיפים וטריקים כמכשיר למידה בתכניות הדרכה בכלל ובתכניות לפיתוח מנהלים

בפרט / יעקב ויטנברג.

הערה:

הכשרת מנהלים "יודעי כל" היא אתגר לכל אלו העוסקים בתחום. שאלת היסוד איתה מתמודדים אנשי ההכשרה והפיתוח היא כיצד ללמד מנהלים כך שתכנית הדרכה תיצור עבורם מצבי לימוד מאתגרים. "תסדר להם" ניסיון קודם ותפתח להם כיווני חשיבה ועשייה חדשים כך שדברים יהפכו להיות בעלי ערך עבורם.

מחבר/יוצר:

ויטנברג, יעקב.

שנת פרסום:

2008

נושאים:

הדרכת מנהלים

פתוח והכשרת מנהלים

מתוך:

משאבי אנוש: ירחון , 243 :22-25, 2008

שפה: עברית

.23

כותר:

רשת חברתית כתומכת בגיבוש קהילת למידה של מנהלי בתי ספר פוסטר אקדמי

/ צבי בונהיימר.

מחבר/יוצר:

בודנהיימר, צבי -- אוניברסיטת חיפה

שיוך מוסדי:

אוניברסיטת חיפה

שנת פרסום:

2014

נושאים:

מנהלי בתי ספר

רשתות חברתיות (באינטרנט)

למידה בקבוצות

מתוך:

כנס צ'ייס למחקרי טכנולוגיות למידה: האדם הלומד בעידן הטכנולוגי (קבץ):
האוניברסיטה הפתוחה ושה"ם, 221-222, 2014

שפה: עברית

תקציר:

עבודת מנהל בית הספר מאופיינת בעומס גדול בשל האחריות הרבה הכרוכה בתפקיד ומאיך בבדידות, בשל תפקידו כמוביל המערכת כולה, כך שבסופו של יום, אין לו עם מי לחלוק את התלבטויותיו, קשייו ואפילו את תסכוליו. כמענה לקושי זה, לאור התפיסה של למידה הבנייתית חברתית, נוצרה על ידי מנהל החינוך הממלכתי דתי (חמ"ד) בשיתוף מכון הכשרת מנהלים "אבני ראשה" השתלמות ייחודית של קבוצות מנהלים - "מעגלי שיח". במסגרת זו, נבנו קהילות למידה למנהלי בתי ספר. כל קבוצת מנהלים נפגשה פעמים מספר ללמידה משותפת, מתוך הבנה שבקהילה המנהל יחוש מקום לשיתוף עמיתים ויחד עם זאת הקהילה תהווה מקום ללמידה מיטבית. המחקר בדק האם המנהלים שהשתתפו בקהילה תפסו את הרשת החברתית כתורמת לגיבוש הקהילה והאם היה שינוי ביחסם לרשתות חברתיות בכלל.

.24

כותר:

העלאת האפקטיביות הבית-ספרית באמצעות מערכת לניהול פדגוגי – מבט של מנהלי בתי ספר על-יסודיים / עופר פרסר, אינה בלאו.

הערה:

בשנים האחרונות הפכו מערכות מתוקשבות לניהול פדגוגי לכלי חשוב בניהול אפקטיבי מבוסס נתונים בבתי ספר. מערכת זו מאפשרת הזרמת מידע, ריכוז, עיבוד וכן תקשורת בקרב המורים ובינם לבין התלמידים והוריהם. מחקר זה בדק את השימוש שעושים מנהלי בתי-ספר במערכת לניהול פדגוגי, משו"ב (מיידיות, שקיפות ובקרה), להעלאת אפקטיביות בית-ספרית. ראיונות חצי-מובנים התבצעו בסוף שנה"ל תשע"א בקרב שמונה מנהלים בעל-יסודי וכן מפקח ומנהלת התכנית להכשרת מנהלים, שהטמיעו את המשו"ב בבתי הספר אותם ניהלו והתייחסו לתרומת המערכת מזווית רחבה יותר של תפקידם הנוכחי. נמצא, שמערכת ניהול פדגוגי מספקת למנהלים תמיכה רחבה בניהול המוסד החינוכי ומקדמת אפקטיביות בית-

ספרית. תחומים אלה כוללים: אינטראקציות עם מורים, תלמידים והורים, מעקב אחרי רמת ההוראה והישגי התלמידים, קבלת החלטות על בסיס נתונים, קידום תכנון לימודים, האצלת סמכויות ושיפור האקלים הבית-ספרי. המנהלים ציינו, שהטמעת המערכת בקרב המשפחות מגבירה את מעורבות ההורים ולכן היו מודעים לחשיבות הרחבת ההטמעה בקרב התלמידים והוריהם. נראה אם כן שהמנהלים מרחיבים מודל "איי חדשנות"- "חדשנות כוללת", המתייחס להטמעה טכנולוגית בתוך הארגון. (מתוך המאמר).

מחבר/יוצר:

פרסר, עופר.

בלאו, אינה.

שנת פרסום:

2012

נושאים:

אפקטיביות בית-ספרית

מערכות מידע ממחשבות

מחשבים במנהל החנוך

מנהלי בתי ספר

מתוך:

כנס צ'ייס למחקרי טכנולוגיות למידה: האדם הלומד בעידן הטכנולוגי (קבץ):
האוניברסיטה הפתוחה ושה"ם, 2012, 239-246

שפה: עברית

קישור למאמר:

<http://www.openu.ac.il/innovation/chais2012/downloads/zc-53.pdf>

.25

Exploring the Role of the School Principal in Cultivating a Professional Learning Climate.

Authors:

[CHERKOWSKI, SABRE](#)¹, sabre.cherkowski@ubc.ca

Source:

[Journal of School Leadership](#); May2016, Vol. 26 Issue 3, p523-543,
21p

Document Type:

Article

Subjects:

[Professional learning communities](#)

[Educational leadership](#)

[Adult learning](#)

[School improvement programs](#)

[School principals -- United States](#)

Author Supplied Keywords:

[Adult Learning](#)

[Professional Learning Communities](#)

[Qualitative Case Study](#)

[School Principal](#)

Abstract:

This case study was initiated to gain a deeper understanding of the **learning** journey of one **principal** in a rural, secondary **school**. Three findings emerged from the data: (1) creating a shared vision for **learning** emerged as the **principal** worked to cultivate a sense of possibility for change in the **school**; (2) a more personal approach to **learning** was important for creating a climate of hope and trust among the teachers; and (3) modeling a commitment to publically shared professional **learning** was a key element in cultivating a **learning** climate among teachers. Attending to complexities of particular cases of **school** leadership adds new layers of description to the current understanding about the role of the **school principal** in leading **learning communities**. [ABSTRACT FROM AUTHOR]

*Copyright of Journal of **School** Leadership is the property of Rowman & Littlefield Publishers, Inc. and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use. This abstract may be abridged. No warranty is given about the accuracy of the copy. Users should refer to the original published version of the material for the full abstract.*

26.

POWERFUL PROFESSIONAL DEVELOPMENT.

Authors:

[KELLEY, DANIEL](#)¹

Source:

[Principal Leadership](#); Oct2016, Vol. 17 Issue 2, p41-43, 3p

Document Type:

Article

Subjects:

[Professional education](#)

[Educational leadership](#)

[Educational change](#)

[Professional learning communities](#)

[School principals -- Education](#)

Abstract:

The article presents the author's insights on his experience about the McKinsey Management Program for **School** Leaders (MMPSL), an innovative new executive leadership training program. Topics mentioned include the program is designed to offer strategy and skills for **principals** to develop an open dialogue to implement **school** change, the expansion of the

professional **learning** community, and the importance of professional development.

27.

EARLY LEARNING COMMUNITIES.

Source:

[Principal](#); Sep/Oct2014, Vol. 94 Issue 1, p28-32, 4p

Document Type:

Article

Subjects:

[National Association of Elementary School Principals \(U.S.\)](#)

[Educational leadership](#)

[School principals](#)

[Early childhood education](#)

[Learning communities](#)

Abstract:

The article focuses on several leadership competencies that **school principals** should address to guarantee quality early childhood education for students, as described in a practical guide developed by the National Association of Elementary **School Principals** of the U.S. Topics discussed include embracing the pre-K-3 early **learning** continuum, providing personalized **learning** environments, and building professional capacity across the **learning** community.

28.

From EDUCATOR to ADVOCATE.

Authors:

[Terry, Mark](#)¹

Source:

[Principal](#); May/Jun2014, Vol. 93 Issue 5, p14-18, 5p

Document Type:

Article

Subjects:

[School principals](#)

[Learning communities](#)

[Communication & education](#)

[Social work in education](#)

[Legislators](#)

Abstract:

The article discusses seven steps on how **principals** can get involved on different issues that might affect the **learning communities**. Included in the steps discussed are establishing the congressional district for the **principal** and the **school**, getting to know legislators at the state and national level, and developing a working relationship with officials and their staff. Also discussed are providing photo opportunities for legislators, sharing opinion or story, and making the call.

29.

[Principal behaviour in professional learning communities.](#)

Authors:

[MAGNUSSON, MARY](#)¹, mmagnus385@aol.com

[MARTIN, BARBARA](#)², bmartin@ucmo.edu

Source:

[Leadership in Focus](#); Winter2013, Issue 30, p50-54, 5p

Document Type:

Article

Subjects:

[Professional learning communities](#)

[High school principals](#)

[Educational leadership](#)

[Qualitative research](#)

[Educational cooperation -- United States](#)

[Secondary education -- United States](#)

Abstract:

The article presents a qualitative study that examined the role of professional **learning communities** (PLCs) in changing the behavior of high **school principals** in the U.S. The researchers conducted literature review and identified three common constructs, leadership capacity, collaboration and small **learning communities**. They found that the implementation of PLCs allows the **principals** to focus on student **learning** and goals and become team-oriented.

30.

The professional learning community as perceived by Israeli school superintendents, principals and teachers.

Authors:

[Schechter, Chen](#)¹, chen.schechter@biu.ac.il

Source:

[International Review of Education / Internationale Zeitschrift für Erziehungswissenschaft](#); Dec2012, Vol. 58 Issue 6, p717-734, 18p

Document Type:

Article

Subjects:

[Professional learning communities](#)

[Collaborative learning](#)

[School superintendents](#)

[School principals -- Israel](#)

[Teachers -- Israel](#)

[Israel](#)

Author Supplied Keywords:

[Professional development](#)

[Professional learning community](#)

Abstract (English):

A professional **learning** community (PLC) facilitates collaborative **learning** among colleagues at all levels in their common working environment. PLCs are particularly useful in **schools**, with teachers and **principals** meeting regularly to solve problems relating to teaching and **learning**. Being a means of improving student achievement, PLCs have received growing support from researchers and practitioners alike, yet some professionals are still exploring ways to develop **learning** networks focusing on teaching and **learning** issues. The purpose of this study was to examine Israeli teachers', **principals**', and superintendents' perceptions of inhibiting and fostering factors of the PLC. In this qualitative, topic-oriented study, face-to-face interviews were conducted with 15 teachers from elementary, middle and secondary **schools** and their respective **principals** (15) and superintendents (15). Generating themes was inductive, grounded in the perspectives articulated by participants. The **principals** and the teachers indicated that overload, a lack of resources and top-down commands were PLC-inhibiting factors. The superintendents saw the **principal's** leadership style as a main PLC-fostering factor. Understanding how these three echelons in the **school** system perceive the inhibiting and fostering factors of a PLC could indicate whether and how this collaborative **learning** process can be nurtured and sustained in **schools**.

31.

What are Principal Professional Learning Communities?

Authors:

[Millar, Liz](#)

Source:

[New Zealand Principals' Federation Magazine](#); 2006, p1-7, 7p

Document Type:

Article

Subjects:

[School principals](#)

[Learning communities](#)

[School administrators](#)

[Small schools](#)

[New Zealand](#)

Abstract:

The article presents an in-depth description of the **Principal Professional Learning Communities** (PPLC) in New Zealand. The **Learning Communities** involve primary **principals** of rural, urban, isolated, large and small **schools**. **Principals** included in PPLC range from novice **principals**, in their first three years of principalship, through to experienced **principals**.